

Søknad om presisering i tillatelsen til Lindum Oredalen AS

Innledning

Det vises til tidligere korrespondanse i saken, blant annet vår e-post 18. september 2024

Lindum AS søker på vegne av vårt datterselskap Lindum Oredalen AS (heretter Lindum Oredalen) om en presisering av tillatelsen til Lindum Oredalen, slik at det fremgår uttrykkelig at Lindum Oredalen kan motta PFAS-forurensede masser som også er klassifisert som stabilt ikke reaktivt farlig avfall, jf. avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II, punk 2.3.2.

Bakgrunnen for søknaden

Lindum gav 21. mai 2024 tilbud til Forsvarsbygg på mottak og deponering av masser fra Kjeller flyplass, hvorav ca. 5.000 tonn av disse massene er PFAS-forurenset og med innhold av metaller (stabilt ikke reaktivt farlig avfall). Det ble da vurdert at massene kunne deponeres i egne celler hos Lindum Oredalen, i tråd med gjeldende tillatelse fra Statsforvalteren. Lindum ble tildelt oppdraget, og kontrakten ble signert 17. juli 2024. Lindums kontrakt er en del av gjennomføringen av pålegg fra Miljødirektoratet av 4. mars 2024, om opprydding i forurenset grunn på Kjeller flyplass.

Etter inngåelse av kontrakten har vi blitt gjort oppmerksom på at Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (heretter Statsforvalteren) tolker tillatelsen til Lindum Oredalen dithen at vår tillatelse ikke omfatter PFAS-forurensede masser som også anses som stabilt ikke reaktivt farlig avfall. Dette er vi ikke enige i, og dette kan ikke utledes av tillatelsen. Når det er tillatt å ta imot både PFAS-forurensede masser og stabilt ikke reaktivt farlig avfall, er det også tillatt å ta imot en avfallsfraksjon med kombinasjon av dette. Miljøfaglig er også dette en fornuftig tolkning.

Vi ønsker ikke at det skal være tvil om at Lindum rettslig sett kan håndtere de aktuelle massene fra Kjeller flyplass, gitt den samfunnsmessige betydning dette har. Vår største prioritet nå er derfor å sikre at massene fra Kjeller flyplass blir håndtert på en miljømessig forsvarlig måte, slik Forsvarsbygg ønsker det og i tråd med deres fremdriftsplan for gjennomføring av opprydding på Kjeller flyplass. Dette er bakgrunnen for en søknad om presisering av tillatelsen.

Nærmere om den omsøkte presiseringen

Det søkes om deponering av 8 000 tonn PFAS-forurensede masser med innhold av metaller i overensstemmelse med avfallsforskriften kap. 9 vedlegg II punkt 2.3.2.

Det søkes om deponering i tråd med vilkår etter vår gjeldende tillatelse, sist endret 5. juli 2021. Av relevante vilkår nevnes:

- Krav om egne spesialceller med ekstra bunn- og sidetetting
- Krav om merking på kart
- Krav om egen sivevannsoppsamling og rensing
- Krav om topptetting etter utført oppfylling

- Evt. krav om ekstra overvåkning

Lindum ønsker på sikt at presiseringen skal gjøres permanent. Ettersom prioriteringen nå er hastebehandling søkes det i første omgang om en midlertidig presisering for å falle inn under unntakene for offentlig høring. Det søkes derfor om en varighet på 10 måneder fra tillatelsens tas i bruk. Dersom det skjer endringer/forsinkelser i prosjektet på Kjeller flyplass vil vi ettersende en justert søknad.

De miljømessige konsekvenser av presiseringen

Massene skal håndteres i PFAS-cellen som allerede er etablert i tråd med tillatelsene for slike celler.

Farlig avfall med TOC < 5% som overholder utlekkingskrav, antas ikke å ha en problematisk høy utlekking for Lindum Oredalen sitt anlegg.

For å sikre at utlekking ikke øker, er det viktig at avfallet holdes adskilt fra avfall som kan ha høyere biologisk aktivitet (høyere TOC). Biologiske nedbrytningsprosesser, med endring i pH og redokspotensial, kan føre til økt utlekking. Andre forhold som kan endre utlekkingssegenskapene er f.eks. nærhet til andre masser med sur eller basisk utlekking, eller utlekking som på annen måte kan reagere med det aktuelle avfallet. Avfallet må deponeres separat for å hindre utilsiktet økt utlekking. Det er ingen kjent kunnskap som tilsier at metallinnholdet i jord påvirker utlekking av PFAS, eller motsatt, at PFAS påvirker utlekking av metaller. Innhold av organisk stoff kan påvirke utlekking av både metaller og PFAS, og det er derfor viktig at TOC i avfallet er lavt. Det viktigste tiltaket for å redusere utlekking både på kort og lang sikt, er å hindre vanngjennomtrengning gjennom massene. Tildekking er derfor svært viktig. Bly, sink og kobber vil holdes tilbake i rensefilter installert for å rense for PFAS: Det betyr at kullfiltre kan gå noe raskere fulle dersom FA-massene har en høyere avrenning av metaller enn de ordinære massene vi deponerer der. Vi følger uansett med på filtrene og bytter dem ved behov. Vår erfaring hittil er at organisk stoff bruker opp kapasiteten i renseløsningen raskere enn utlekking av metaller. Prosessene og de vilkår som fremgår av dagens tillatelse ivaretar hensynet til ytre miljø.

I tillegg er deponering av de PFAS-forurensete massene med metaller på anlegget til Lindum Oredalen den beste miljømessige håndteringen av massene. Lindum ble valgt som foretrukket leverandør fordi vi var best på miljø, til forskjell fra den alternative leverandøren som må frakte massene langt, hvilket igjen medfører unødvendige CO₂-utslipp.

Den omsøkte presiseringen vil ikke påvirke vannforekomsten. For det første omhandler den lovlig fraksjoner, for det andre er den uansett midlertidig.

Deponering av masser som både er PFAS-forurenset og har innhold av metaller (stabilt ikke reaktivt farlig avfall) i spesialcelle medfører ikke større miljørisiko enn separat deponering av PFAS-forurenset masse og masser med innhold av metaller (stabilt ikke reaktivt farlig avfall).

Stor samfunnsmessig betydning

Det har stor samfunnsmessig betydning å få håndtert massene fra Kjeller flyplass på en miljømessig god måte. Det er generelt begrenset kapasitet for deponering av PFAS-forurensete masser, og det er flere pågående saneringsprosjekter i Norge. Det er viktig med et hensiktsmessig tilbud for håndtering av avfall i nærområdet.

Offentlig høring er ikke nødvendig

Forhåndsvarsel kan unnlates med hjemmel i forurensningsloven § 36-9 andre ledd, bokstav a og b. Etter a) kan høring unnlates dersom «*det av hensyn til miljøet, behov for løsning på et akutt problem eller tungtveiende samfunnsinteresser haster med å gi tillatelse*». I denne saken foreligger

tungtveiende samfunnsinteresser fordi det gjelder forsvarlig og miljømessig håndtering av masser etter et statlig pålegg. I tillegg kan høring unnlates etter b) fordi vedtaket vil være av «*mindre miljømessig betydning*». Etter vår vurdering er anlegget i Oredalen godt rigget for å motta massene, og konsekvensene for miljø er minimale. Det er i denne søknaden søkt om en midlertidig presisering som taler for at saken faller inn under «*mindre miljømessig betydning*». Det vises til avsnittet om miljømessige konsekvenser av presiseringen.

Forespørsel om rask behandling

Etter planen skal massene mottas og håndteres i Oredalen allerede i slutten av oktober, og skal mottas over en periode på 6-10 måneder fra oppstart. Forsinkelser i avtalt fremdrift vil medføre lenger mellomlagring på Kjeller flyplass, noe som gir potensiale for økt utlekking av PFAS fra anleggsområdet på grunn av nedbør og dermed også økt risiko for forurensning på Kjeller flyplass. Det er derfor helt essensielt at disse massene kan håndteres i tråd med avtalt fremdrift.

På denne bakgrunn ber vi om at Statsforvalteren hastebehandler vår søknad.

Med vennlig hilsen

Pål Smits

Adm. Dir. Lindum AS og styreleder i Lindum Oredalen AS